

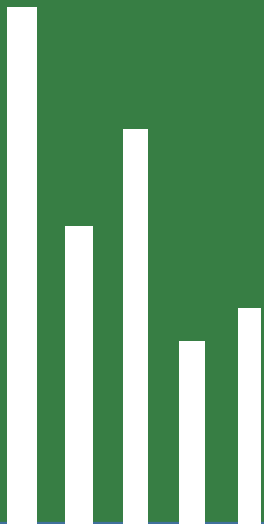
RANNSÓKNIR & GREINING
Icelandic Centre for Social Research & Analysis

Ungt fólk rannsóknirnar

Mannréttinda-, nýsköpunar- og lýðræðisráð Reykjavíkurborgar

Jón Sigfússon / Margrét Lilja Guðmundsdóttir
Rannsóknir & greining

Lifestyle › Health & Families

Iceland knows how to stop teen substance abuse but the rest of the world isn't listening

In Iceland, teenage smoking, drinking and drug use have been radically cut in the past 20 years. Emma Young finds out how they did it, and why other countries won't follow suit

Emma Young | Tuesday 17 January 2017 | [1 comment](#)

 Like [pet](#) Click to follow
Indy Lifestyle Online

- Independent
- The Atlantic
- AFP
- Guardian
- BBC
- Mosaic
- Huffingtonpost

Ungmennarannsóknir Rannsókna & greiningar

- **Ungt fólk** - rannsóknirnar
  - ✓ Sérhæfing í rannsóknum á ungu fólki 10 – 20 ára
  - ✓ Gögn frá 1992 til 2019
    - ✓ 5. – 7. bekk
    - ✓ 8. – 10. bekk
    - ✓ Framhaldsskóli og utan skóla
    - ✓ Þýðisrannsóknir – allir nemendur
  - ✓ Leiðarvísir í starfi meðal ungs fólks

Hvers vegna rannsóknir?

- Læknavísindi
- Byggingariðnaður
- Ferðapjónusta
- Fiskiðnaður
- Lyfjafyrirtæki

- Líf barnanna okkar – heilsa og líðan

Þrjár lykil stoðir

Íslenska forvarnarmódelið hvílir á þremur lykilstoðum

1) Gagnreyndri þekkingu

2) Vinna í nærumhverfi

Sveitarfélög

Hverfi

Skólar

3) Að skapa og viðhalda samræðu milli rannsakenda, stefnumótenda og starfsfólks sem vinnur með börnum og ungmennum

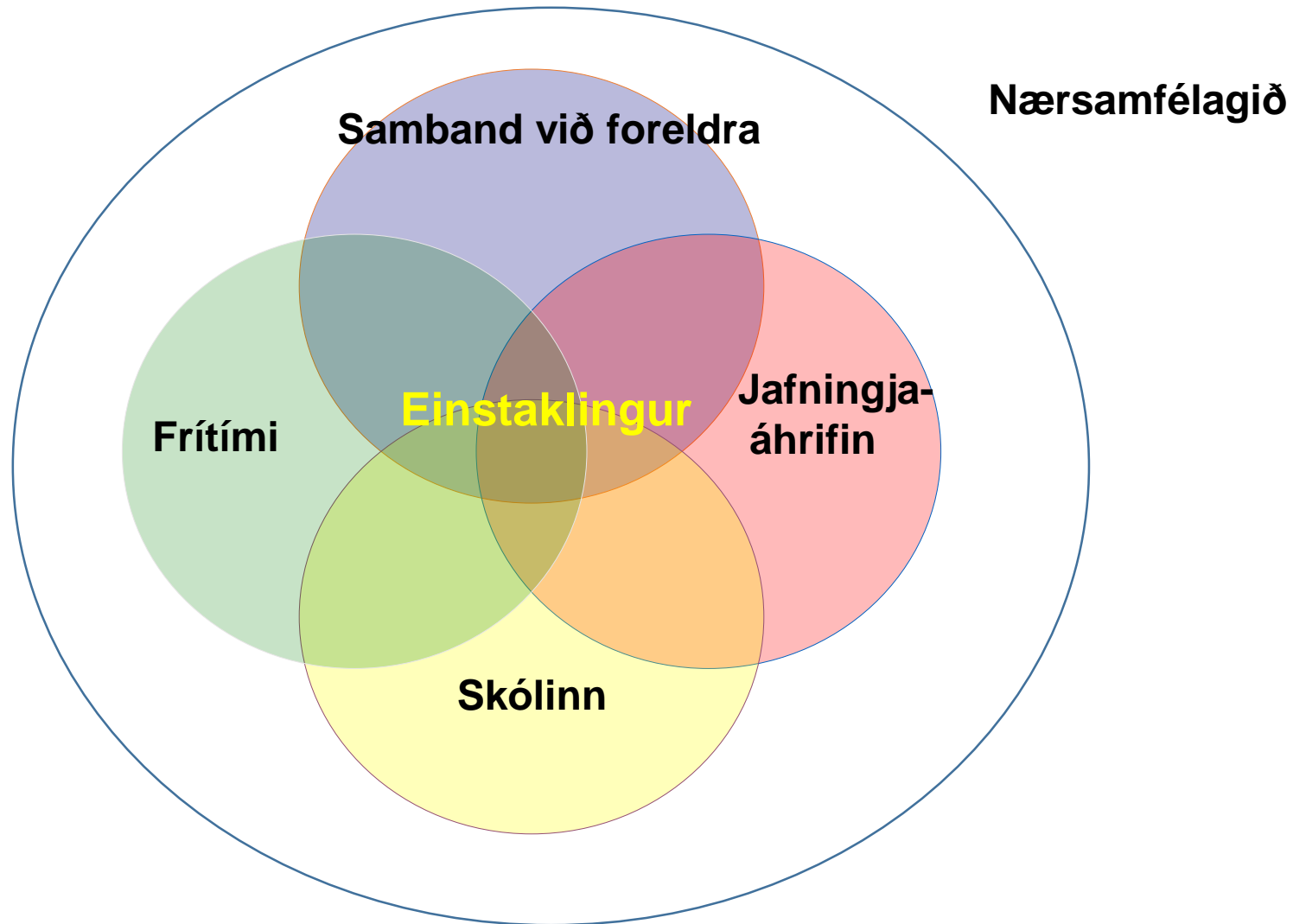

Forvarnanálgun á Íslandi undanfarin 20 ár

Íslenska módelið

Áhættuþættir

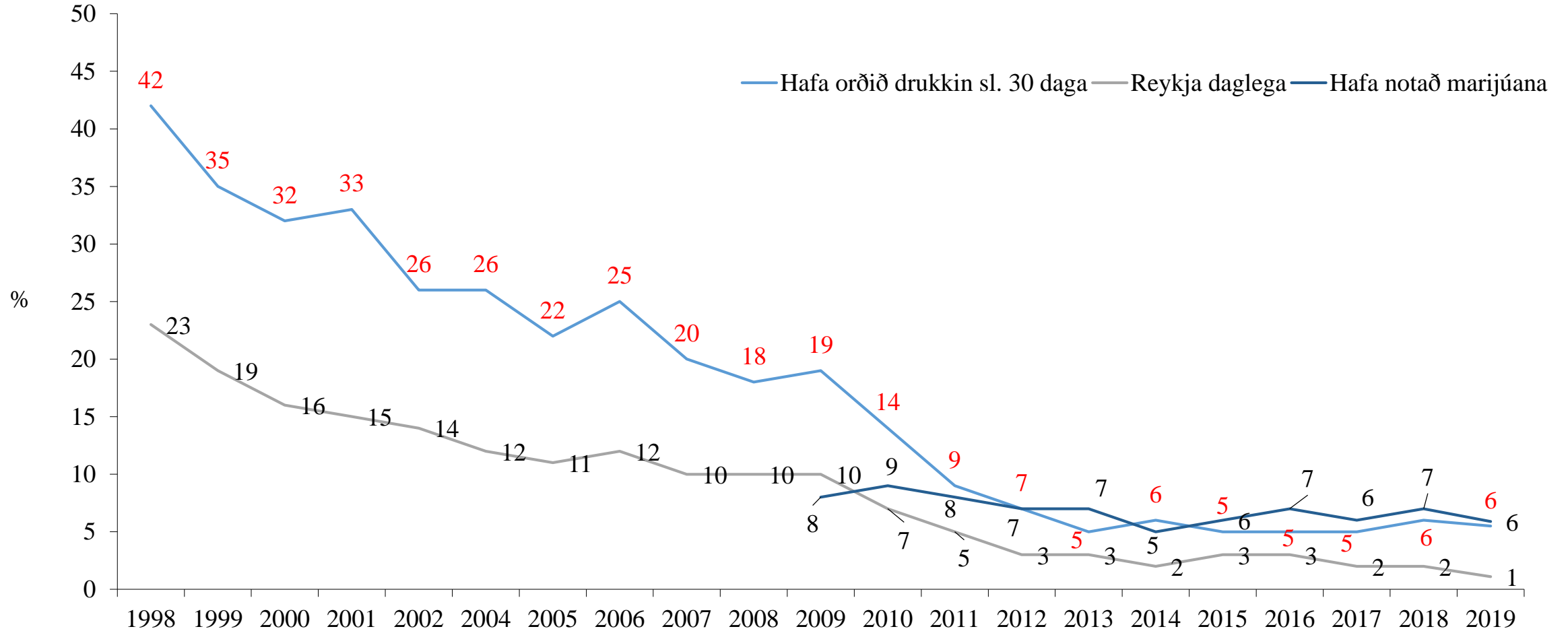
- **Jafningjahópurinn**
  - Eiga vini sem eru í neyslu, reykingar,
  - tóbak, áfengi, ólögleg vímuefni
- **Óskipulagðar athafnir**
  - „Hangs“
  - Foreldralaus party

Verndandi þættir

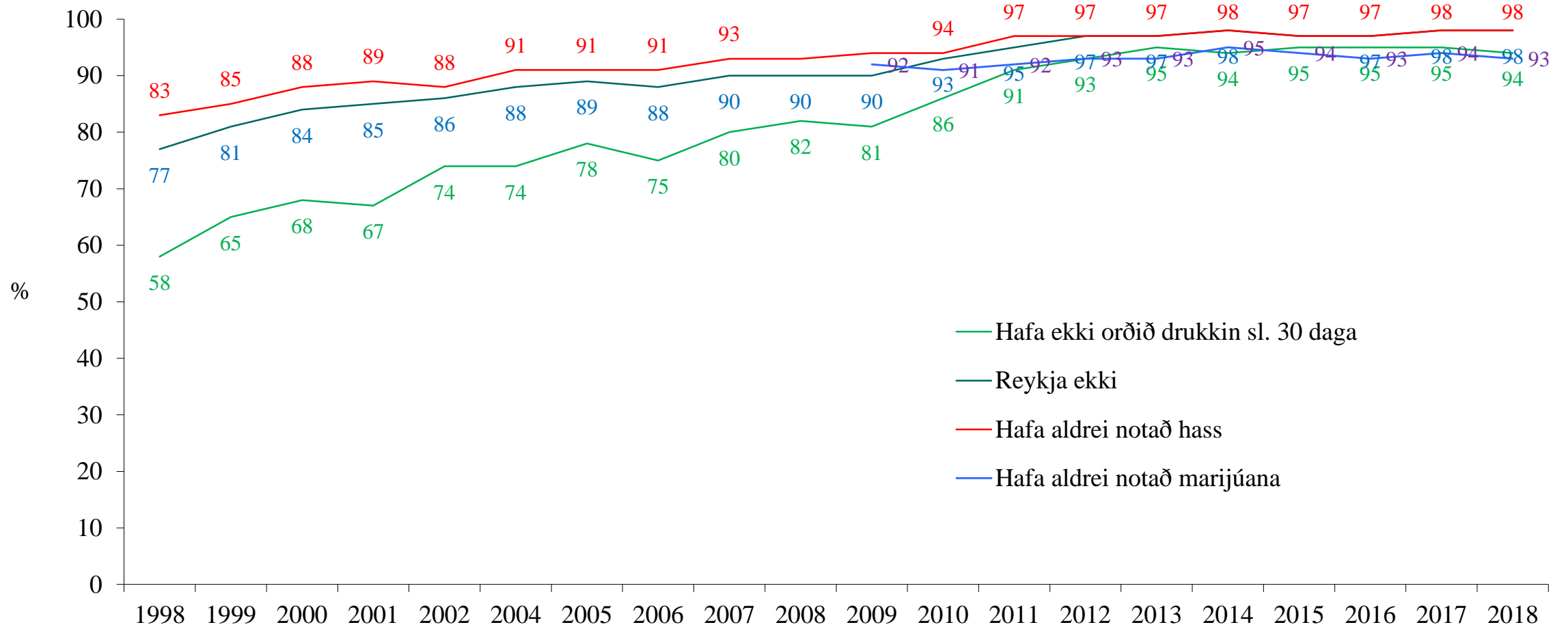
- **Skipulagt íþrótt- og tómstundastarf**
  - Stunda íþróttir með íþróttafélagi
  - Þátttaka í starfi félagsmiðstöðva
  - Tómstundastarf í skólum
  - Tónlistarnám
- **Foreldrar / forráðamenn**
  - Stuðningur: umhyggja og hlýja
  - Eftirlit: vita með hverjum og hvar ungmenni
  - eru á kvöldin og um helgar
  - Tíma varið með foreldrum / forráðamönnum

Þróun vímuefnaneyslu meðal 10. bekkinga á Íslandi árin 1997-2019

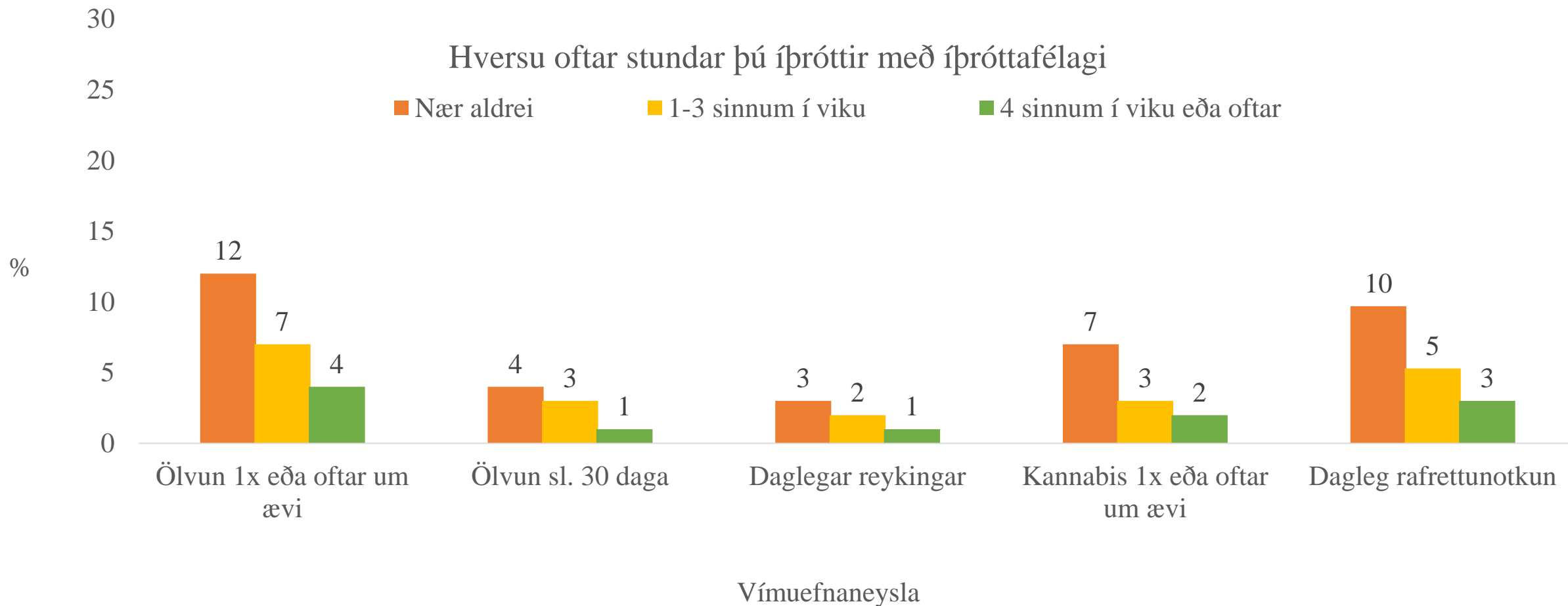

Yfirgnæfandi meirihluti tíundubekkinga hefur ekki...

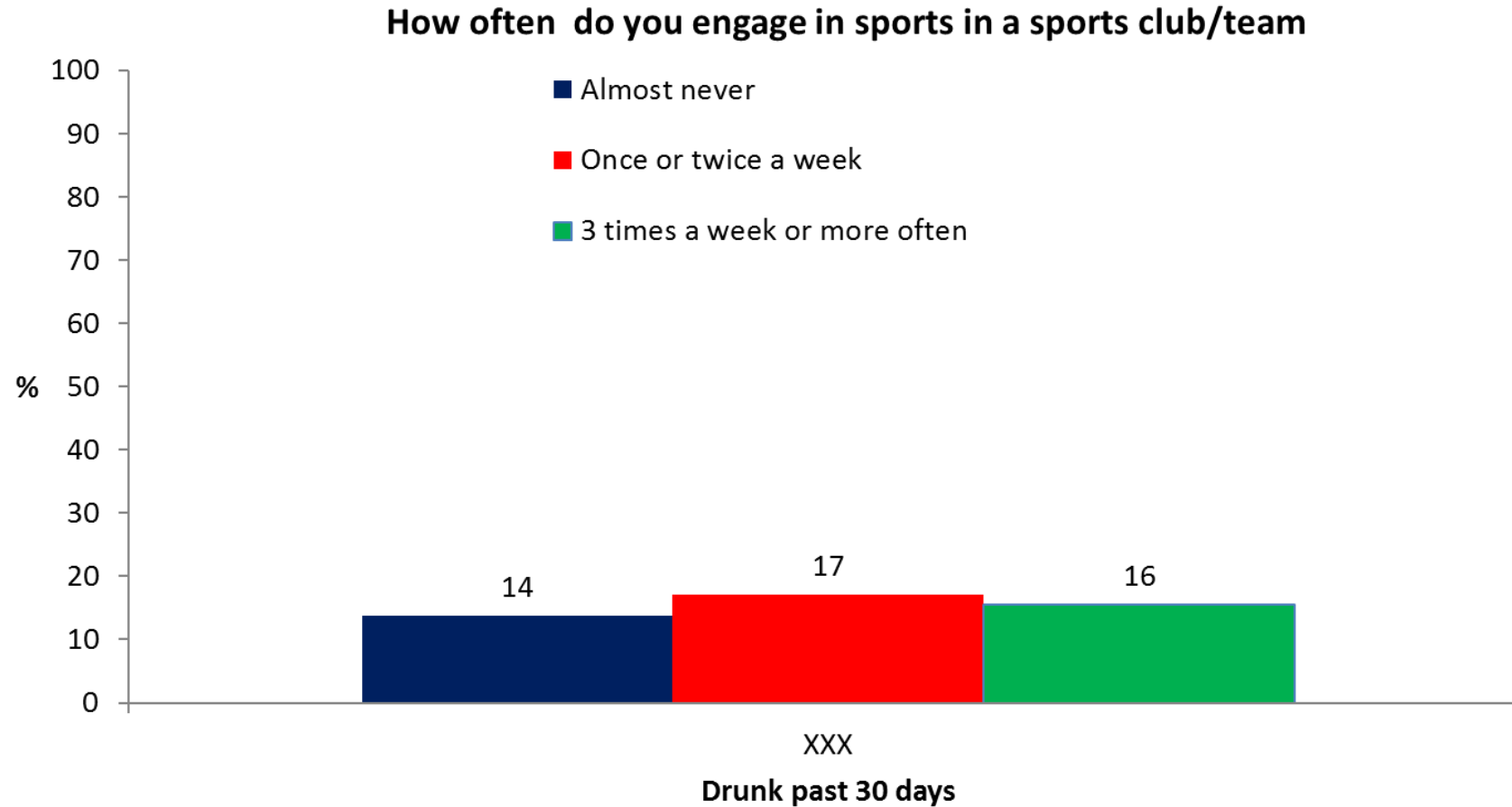

Vímuefnaneysla, greind eftir því hvort nemandi tekur þátt í skipulögðu íþróttastarfi með íþróttafélagi (hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk árið 2018)

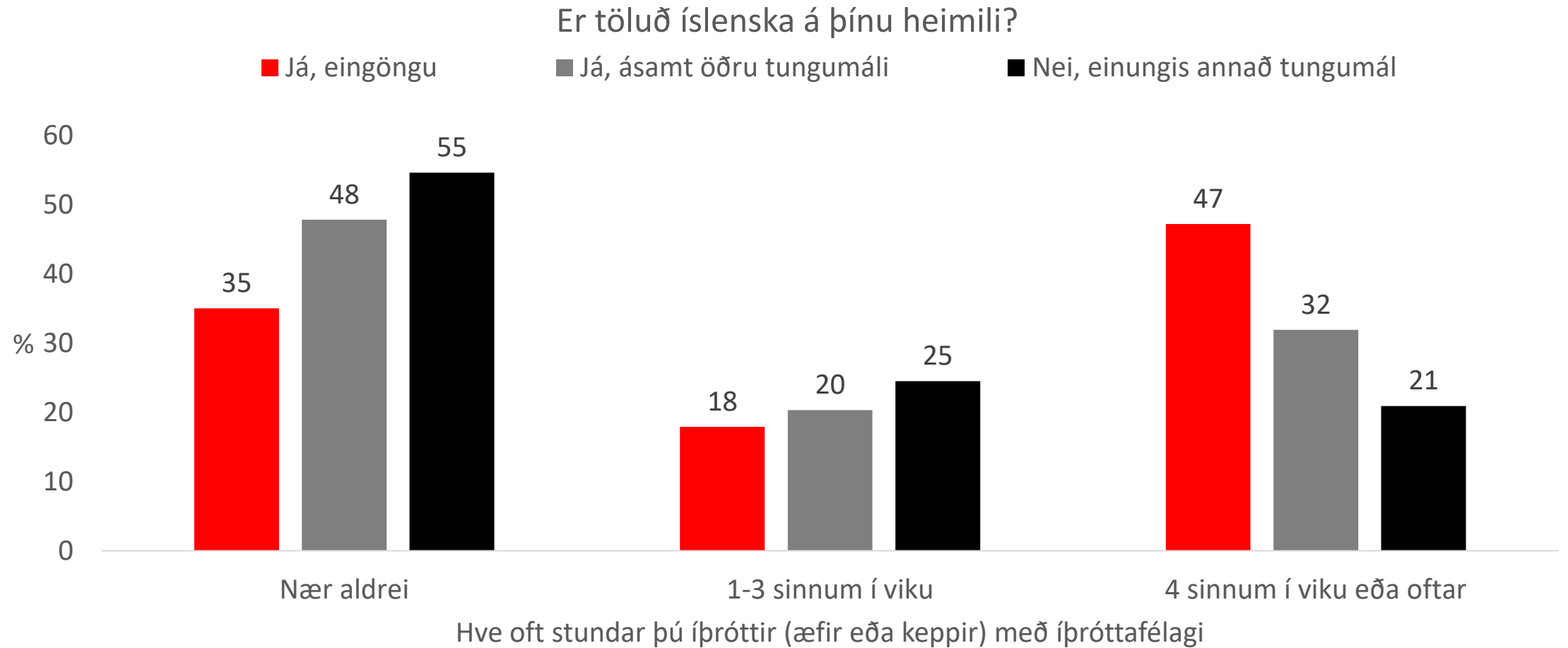
YIE – samstarfsverkefni

Þátttaka í skipulögðu íþróttastarfi innan íþróttafélags / ölvun síðastliðna 30 daga

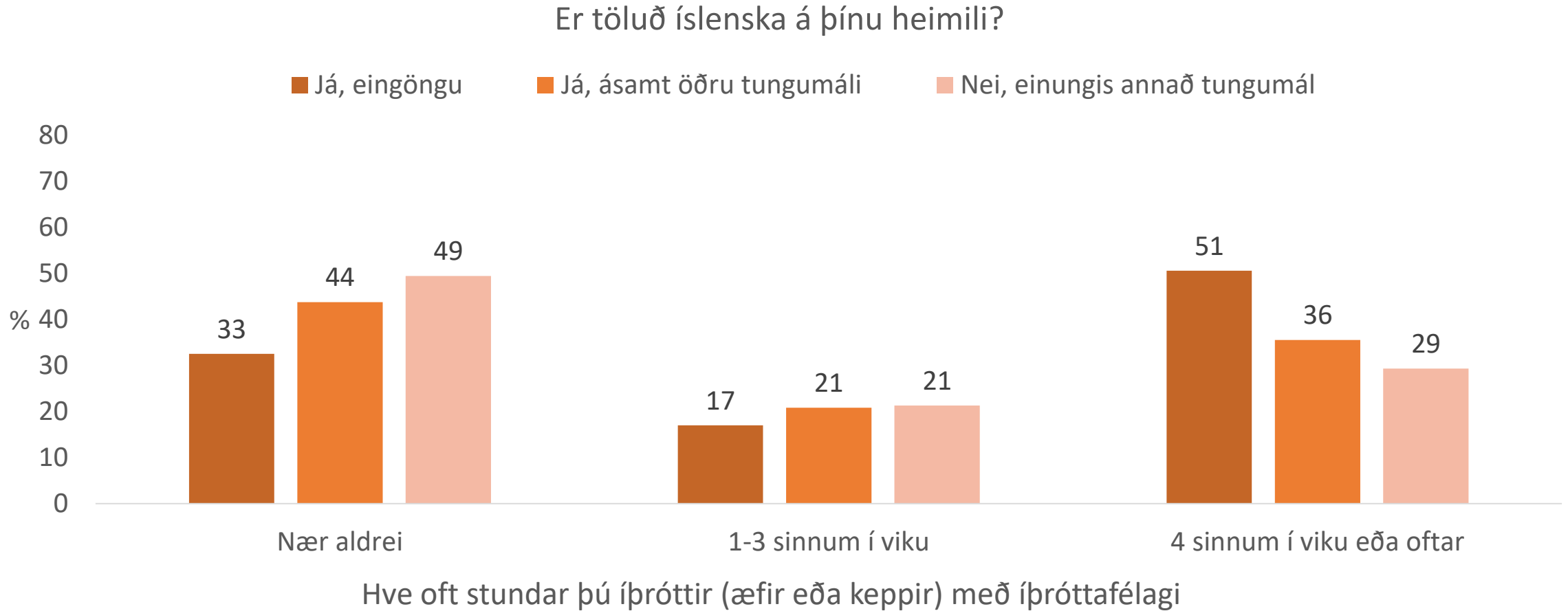

Hve oft stundar þú íþróttir (æfir eða keppir) með íþróttafélagi, greint eftir spurningunni – Er töluð íslenska á þínu heimili, árið 2018

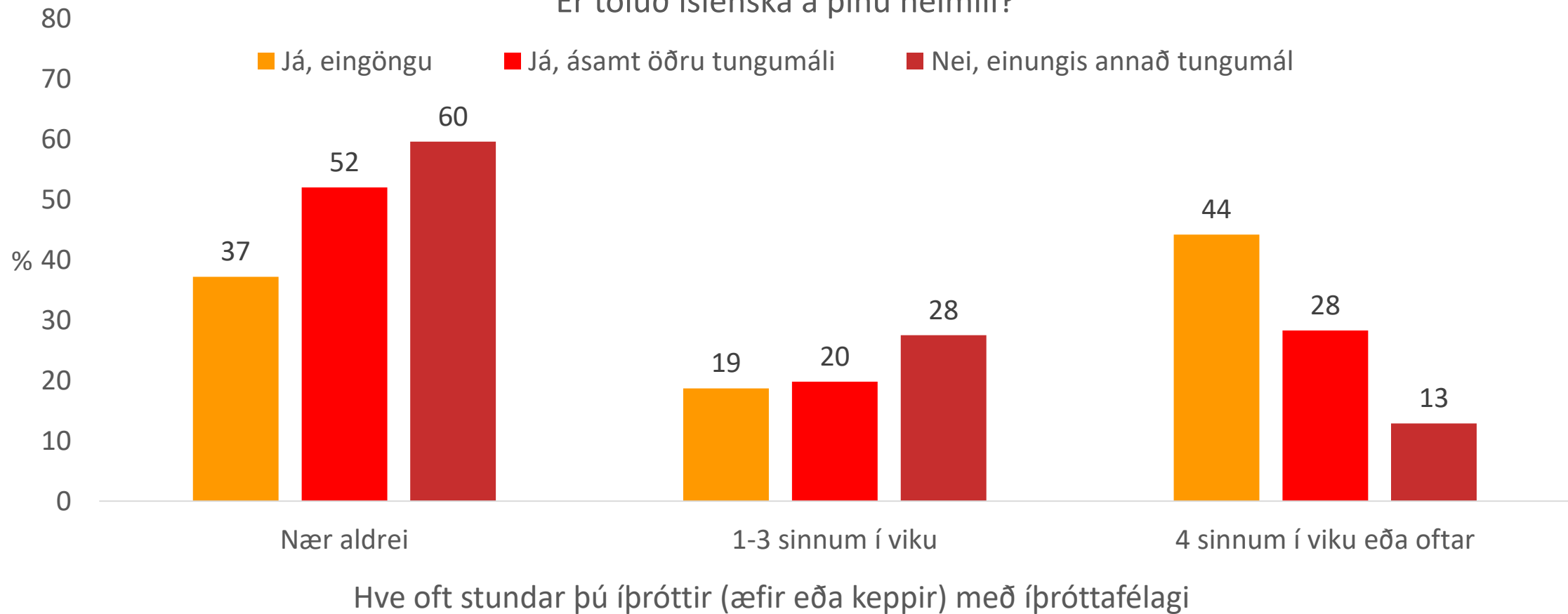

Hlutfall stráka í 8., 9. og 10. bekk:

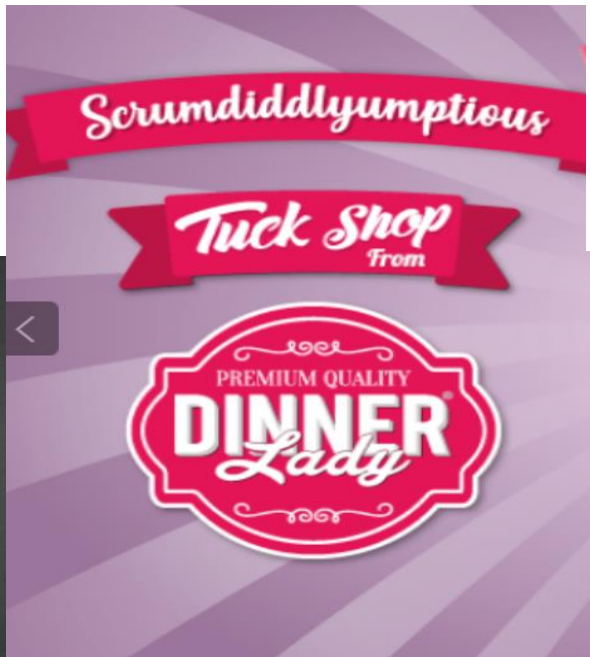
Hlutfall stelpna í 8., 9. og 10. bekk:

Er töluð íslenska á þínu heimili?

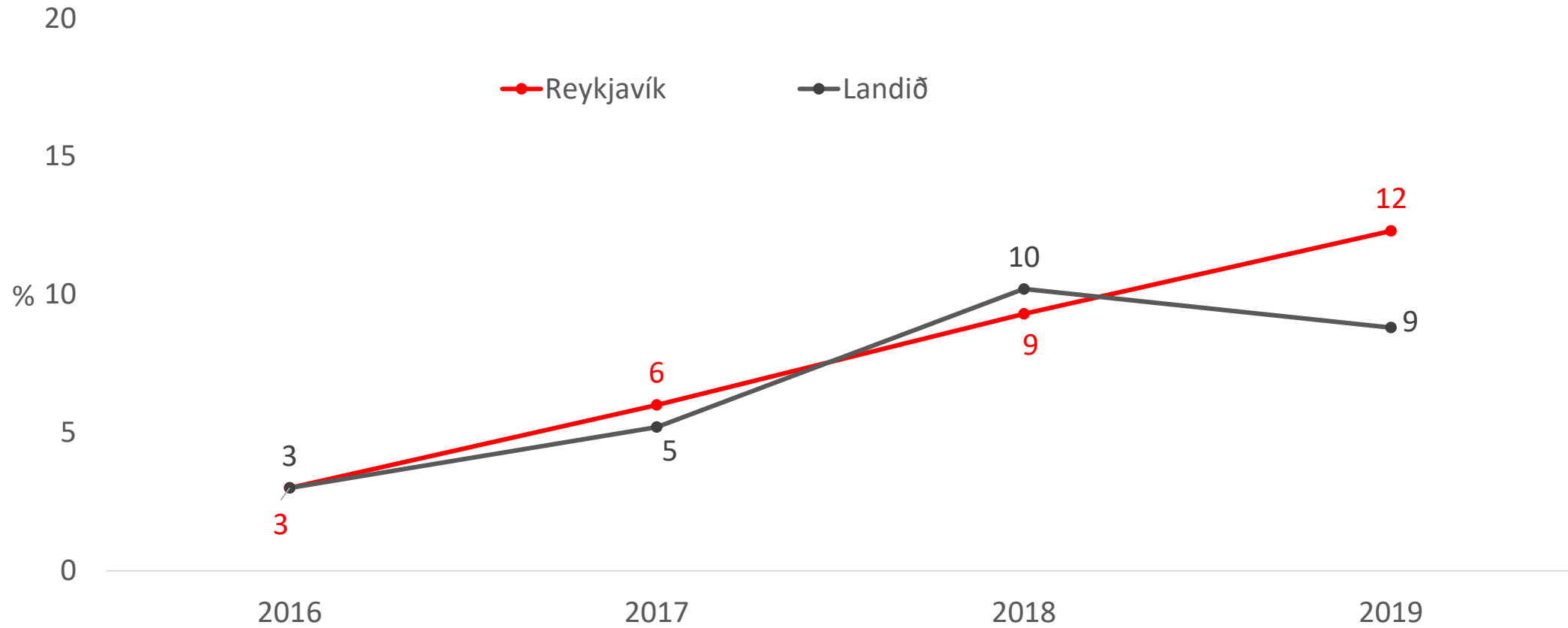
TWIST SAL

NJÓTTU ÞESS
ÖRUGG GUFA

Dagleg notkun rafrettna meðal nemenda í 10. bekk

FRÉTTABLAÐ ÍD

MEST LESNA DAGBLAÐ

124 TOLVLEGG 19. APRÍL 2018

Telja Kauphöll Íslands hafa synt óbilgirn

Viðskiptaþjálfarastofnan stóð að tilhöfni sem afstærinnar ímetinnar holl Íslands hafði fengið fallu tilbúið í löngu hlut í lífsgeisluhæfileika stöðugt höftum sem ráða yfir prósentum blaflifningsþáttar ekki lása.

» Mikillar ómeoal fjárfes þeirra hluth sem studdu.

Engu að sýna ástæðir að heika í samþykki hluthafidrar í fleiri hluta.

Engu að sýna ástæðir að heika í samþykki hluthafidrar í fleiri hluta.

Hinn kraftmikli hampur

CBD-olía sem umfrin er úr hamp-plöntumni hefur verið að fyoja sér til ranns víða erlendis. Svo virðist sem allan reynist vel sem meðferð við ónsmum kvillum. Hún er þó ekki fáanlega Íslandi enda ekki lögleg sem stendur. » 12

» Eg hef ekki fengið flogakast núna í næstum 1.000 daga eftir að ég byrjaði að nota olíuna. Læknar skilja ekki hvað gerist.

» Hampur var mikill nytjaplanta fyrir um 90 árum. Hvers vegna ekki tegur?

Reynslisgaga

Opið í dag

Í dag er opið til mánhattis í Lyfu Lágmilla, Grand og Smrártorg. Við tökum vel á móti þér.

FRÉTTIÐ FRÉTTABLAÐIÐ

TILVERAN

FRÉTTIÐ FRÉTTABLAÐIÐ

Leitin að lækningu

» er okkur öllum eðlilegt að vilja vera heilbrigðir og við erum ljálífrítt tilbúið að ganga á milli til þess að endurheimta heilsuna ef henni er sagt. Þóttug er það svo að maður þráir eftir því að vera frískur og líkja þá að eiga þó svo sagnfögra lækningu. Þóttug er það svo að maður þráir eftir því að vera frískur og líkja þá að eiga þó svo sagnfögra lækningu.

» Er þú búin að reyna allar tegundir af lækningum? Þú hefur reynt allar tegundir af lækningum, þú hefur reynt allar tegundir af lækningum, þú hefur reynt allar tegundir af lækningum.

» Þú ert búin að reyna allar tegundir af lækningum? Þú hefur reynt allar tegundir af lækningum, þú hefur reynt allar tegundir af lækningum.

» Þú ert búin að reyna allar tegundir af lækningum? Þú hefur reynt allar tegundir af lækningum, þú hefur reynt allar tegundir af lækningum.

Reynslisgagur af notkun CBD-olíu

Hampur

20% eða meira magn af CBD.

0,3% eða minna magn af THC.

Plantan var sýnt á margvíslegan hátt fyrir mörgum árum og var hluti af froskuöju matvæns. Vifa neyta plöntunnar þurfa að fara krókaldir til að nálagst hamp-vörur.

Kannabis

10% eða meira magn af CBD.

20% eða meira magn af THC.

Plantan var sýnt á margvíslegan hátt fyrir mörgum árum og var hluti af froskuöju matvæns. Vifa neyta plöntunnar þurfa að fara krókaldir til að nálagst hamp-vörur.

Marijuana

20% eða meira magn af CBD.

20% eða meira magn af THC.

Plantan var sýnt á margvíslegan hátt fyrir mörgum árum og var hluti af froskuöju matvæns. Vifa neyta plöntunnar þurfa að fara krókaldir til að nálagst hamp-vörur.

Afuroð hampisins

Fræ

- Fræbónd
- Fræbóndur
- Fræbóndur
- Fræbóndur
- Fræbóndur
- Fræbóndur
- Fræbóndur
- Fræbóndur
- Fræbóndur
- Fræbóndur

Vissir þú að...

- » Hampur er hampur sem á sér eftir áttunda áttunda ára gamla sögu.
- » Hampur er hampur sem á sér eftir áttunda áttunda ára gamla sögu.
- » Hampur er hampur sem á sér eftir áttunda áttunda ára gamla sögu.

Planta hefur rann verið rökkuð okkur, en við notuðum hana til að hjálpa þér

Janus Heimsen, fyrirkomandi á Spítalunum

» Þú ert búin að reyna allar tegundir af lækningum? Þú hefur reynt allar tegundir af lækningum, þú hefur reynt allar tegundir af lækningum.

» Þú ert búin að reyna allar tegundir af lækningum? Þú hefur reynt allar tegundir af lækningum, þú hefur reynt allar tegundir af lækningum.

» Þú ert búin að reyna allar tegundir af lækningum? Þú hefur reynt allar tegundir af lækningum, þú hefur reynt allar tegundir af lækningum.

Planta hefur rann verið rökkuð okkur, en við notuðum hana til að hjálpa þér

Janus Heimsen, fyrirkomandi á Spítalunum

» Þú ert búin að reyna allar tegundir af lækningum? Þú hefur reynt allar tegundir af lækningum, þú hefur reynt allar tegundir af lækningum.

» Þú ert búin að reyna allar tegundir af lækningum? Þú hefur reynt allar tegundir af lækningum, þú hefur reynt allar tegundir af lækningum.

» Þú ert búin að reyna allar tegundir af lækningum? Þú hefur reynt allar tegundir af lækningum, þú hefur reynt allar tegundir af lækningum.

Tekjur heildsölu Nocco tæpir tveir milljarðar króna

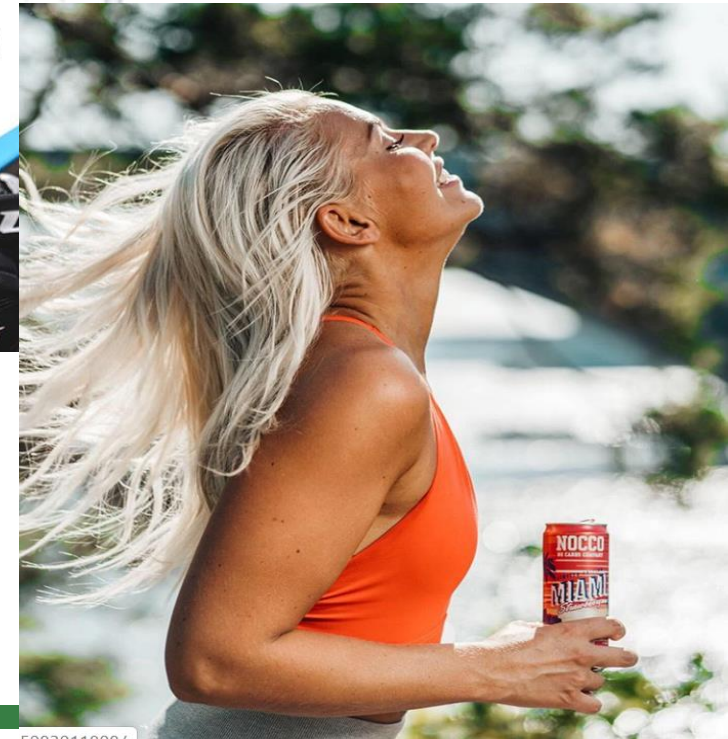
Sunna Kristin Hilmarsdóttir skrifar

🕒 19. september 2019 18:07

👍 Líkar þetta 19

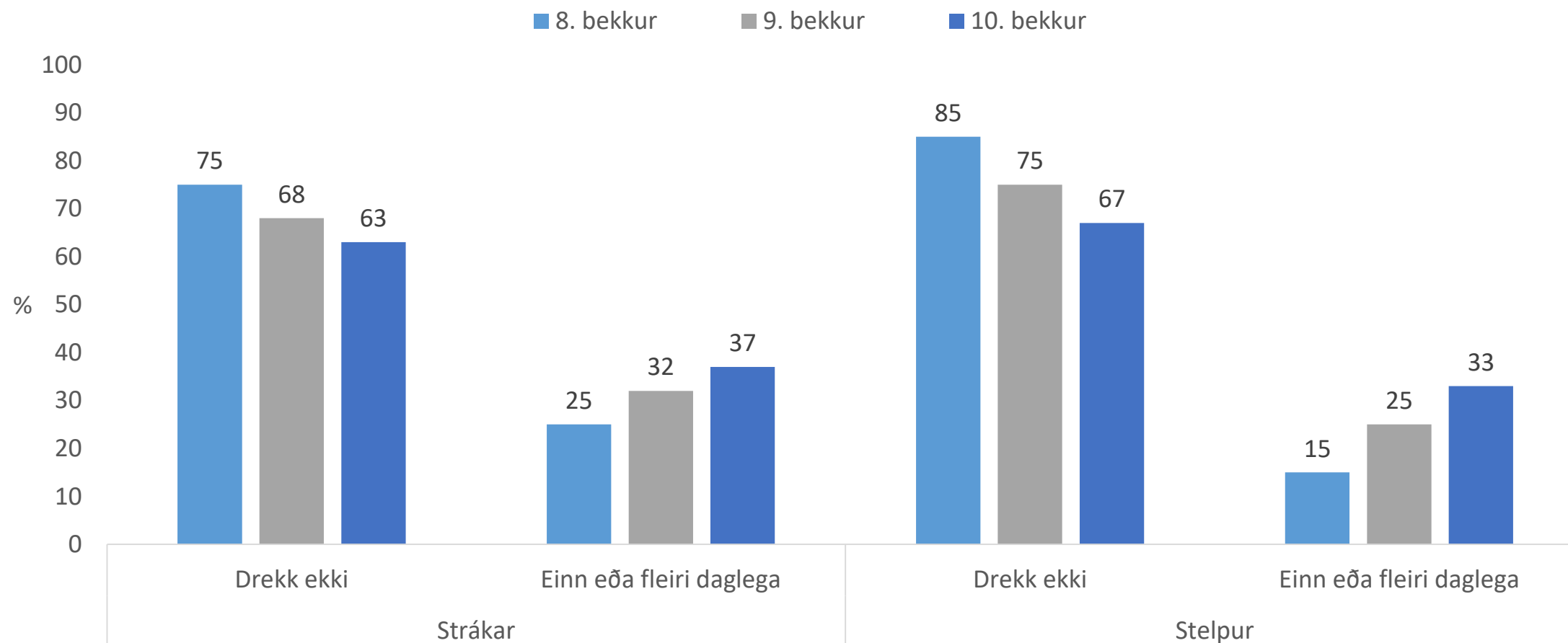

19812403680/

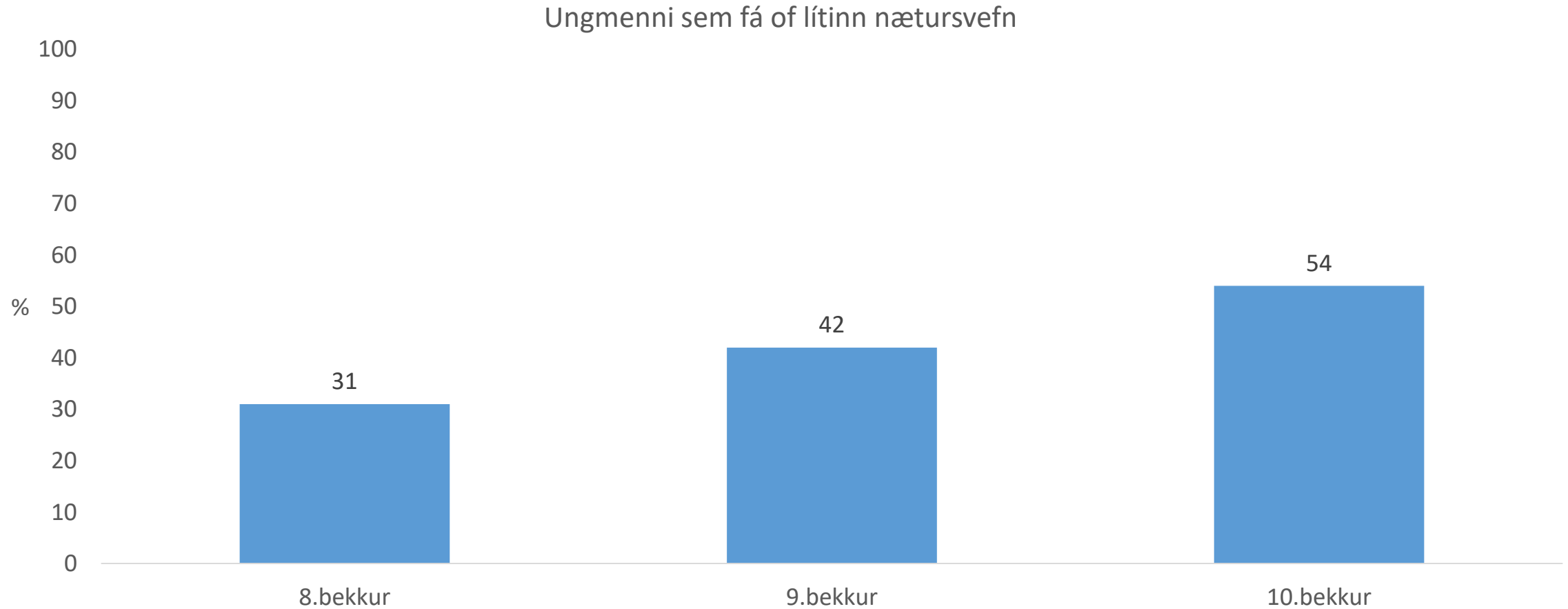

EN030410907

Hversu oft drekkur þú orkudrykki daglega? Greint eftir kynferði og bekk

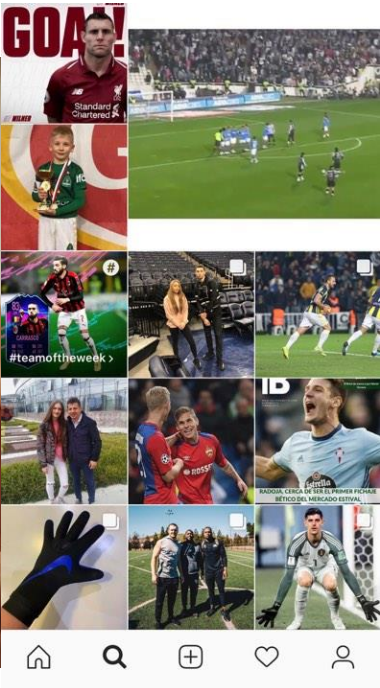
Hlutfall grunnskólanema árið 2018 sem fá ekki nægan nætursvefn, greint eftir bekk.

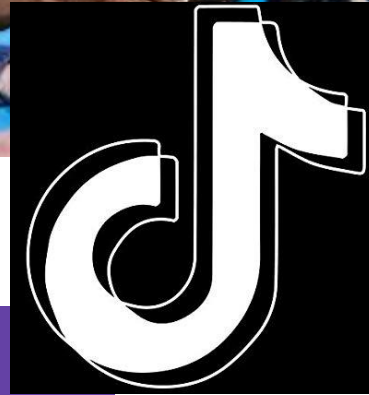

Skjánotkun

- Hvers vegna aldurstakmark?
- Hvaða áhrif hefur notkun á okkur

twitch

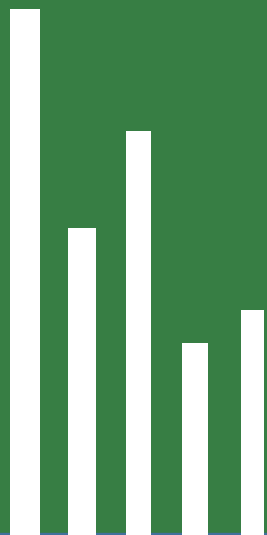

RANNSÓKNIR & GREINING
Icelandic Centre for Social Research & Analysis

Lykiltölur í lífi barna

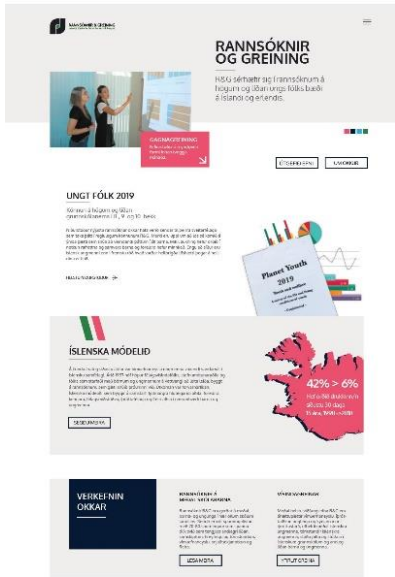

Upplýsingar aðgengilegar af vef R&G

Nýr vefur R&G

Auðvelt aðgengi að nýjstu gögnum frá forsiðu

RANNSÓKNIR OG GREINING

R&G sérhæfir sig í rannsóknum á högum og líðan ungs fólks bæði á Íslandi og erlendis.

GAGNAGREINING
Niðurstöður á myndrænu formi innan tveggja mánaða.

ÚTGEFIÐ EFNÍ

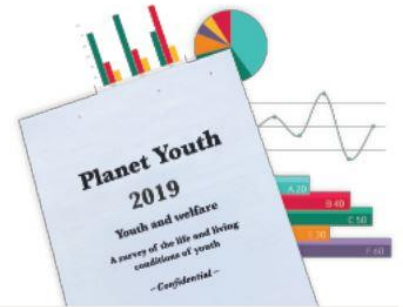
UM OKKUR

UNGT FÓLK 2019

Könnun á högum og líðan grunnskólanema í 8., 9. og 10. bekk

Niðurstöður nýjstu rannsóknar okkar hafa verið sendar til þeirra sveitarfélaga sem taka þátt í reglulegum könnunum R&G. Merki eru uppi um að los sé komið á ýmsa þætti sem snúa að verndandi þáttum í lífi barna. Mikil aukning hefur orðið í notkun rafrettna og samvera barna og foreldra hefur minnkað. Engu að síður eru íslensk ungmenni enn í fremstu röð hvað varðar heilbrigða lífshætti þegar á heildina er litið.

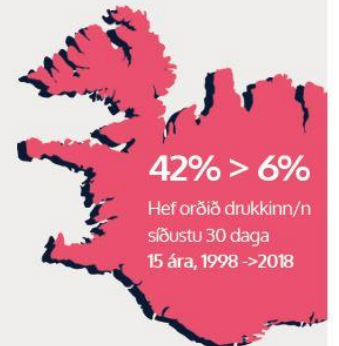
HELSTU NIÐURSTÖÐUR >

ÍSLENSKA MÓDELID

Á tunda áratug síðustu aldar var vímuefnaneysla ungmenna vaxandi vandamál í íslensku samfélagi. Árið 1997 hóf þúpur félagsvísindafólks, stefnumótunaraðila og fólks sem starfaði með börnunum og ungmennum á vettvangi að leita leiða, byggt á rannsóknum, sem gæti snúið þróuninni við. Útkoman var forvarnarlíkan, Íslenska módelið, sem byggir á samstarfi fjölmargra hluteigandi aðila, foreldra, kennara, félagsmiðstöðva, íþróttfélaga og fleiri aðila í nærumhverfi barna og ungmenna.

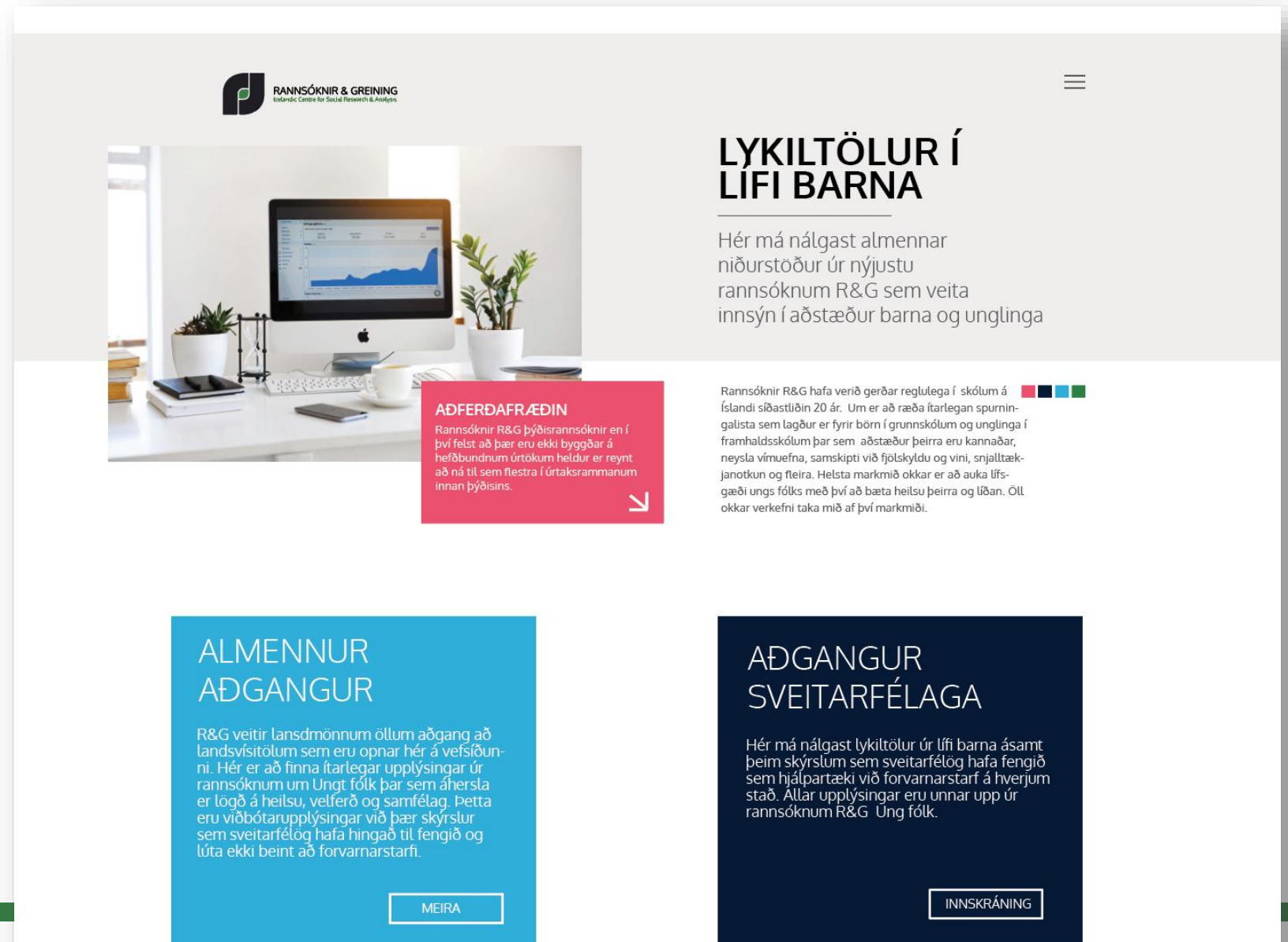
SEGDU MEIRA

Lykiltölur í lífi barna

Frá forsiðu fer notandi inn á síðu sem ber yfirskriftina **Lykiltölur í lífi barna**. Þar greinir á milli opins aðgangs fyrir almenning sem inniheldur landsmeðaltal. Og aðgangs fyrir sveitarfélög sem geta bæði nálgast ýmsar lykiltölur og mælikvarða ásamt þeim skýrslum sem hingað til hafa verið sendar á sveitarfélögin og notaðar eru í forvarnarstarfi um land allt.

RANNSÓKNIR & GREINING
Icelandic Centre for Social Research & Analysis

LYKILTÖLUR Í LÍFI BARNNA

Hér má nálgast almennar niðurstöður úr nýjustu rannsóknum R&G sem veita innsýn í aðstæður barna og unglinga

Rannsóknir R&G hafa verið gerðar reglulega í skólum á Íslandi síðastliðin 20 ár. Um er að ræða ítarlegan spurningalista sem lagður er fyrir börn í grunnskólum og unglinga í framhaldsskólum þar sem aðstæður þeirra eru kannaðar, neysla vímuefna, samskipti við fjölskyldu og vini, snjalltækjanotkun og fleira. Helsta markmið okkar er að auka lífsgæði ungs fólks með því að bæta heilsu þeirra og líðan. Öll okkar verkefni taka mið af því markmiði.

AÐFERDAFRÆÐIN
Rannsóknir R&G þýðisrannsóknir en í því felst að þær eru ekki byggðar á hefðbundnum úrtökum heldur er reynt að ná til sem flestra í úrtaksrámmanum innan þýðisins.

ALMENNUR AÐGANGUR
R&G veitir landsmönnum öllum aðgang að landsvísitölum sem eru opnar hér á vefsíðunni. Hér er að finna ítarlegar upplýsingar úr rannsóknum um Ungt fólk þar sem áhersla er lögð á heilsu, velferð og samfélag. Þetta eru viðbótarupplýsingar við þær skýrslur sem sveitarfélög hafa hingað til fengið og lúta ekki beint að forvarnarstarfi.

AÐGANGUR SVEITARFÉLAGA
Hér má nálgast lykiltölur úr lífi barna ásamt þeim skýrslum sem sveitarfélög hafa fengið sem hjálpartæki við forvarnarstarf á hverjum stað. Allar upplýsingar eru unnar upp úr rannsóknum R&G. Ung fólk.

MEIRA

INNSKRÁNING

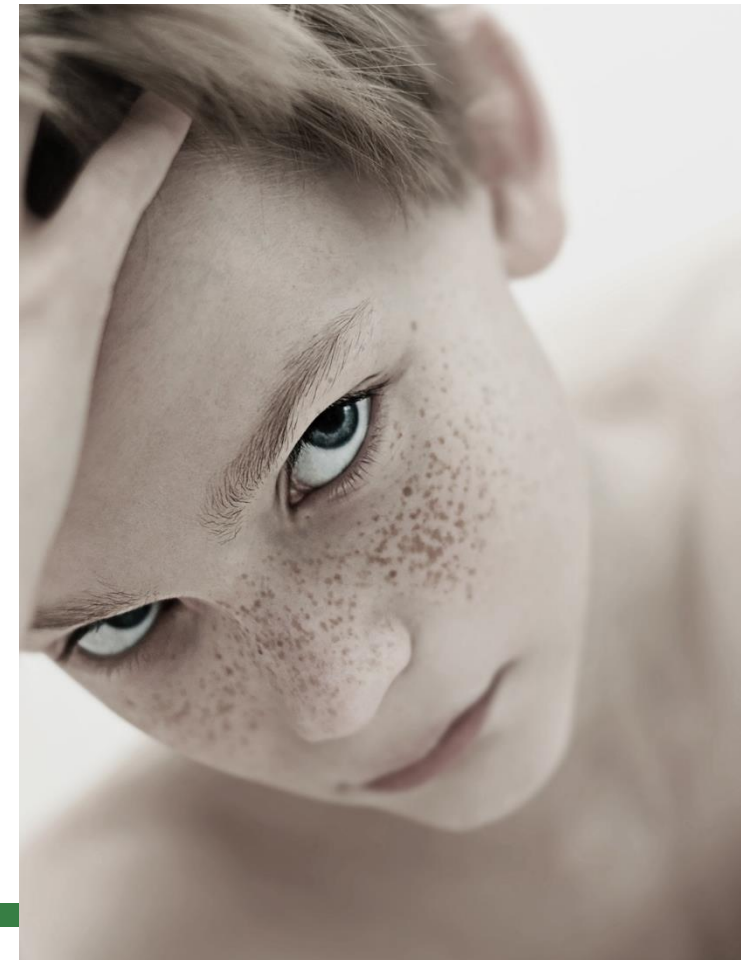
Lykiltölur í lífi barna

Byrjum á 8., 9. og 10. bekk á vormisseri 2020.

Tökum svo inn nýjar kannanir í takt við fyrirlagnir

- Foreldrar
  - Samvera og taumhald
- Vímuefnaneysla
- Skólinn
  - Líðan, nám, námsörðugleikar
- Íþróttir
- Félags- og tómstundastarf
- Heilsa
  - Andleg og líkamleg, matarræði, svefnvenjur
- Hegðan
  - Skjánotkun, stríðni, ofbeldi

Heimsmarkmiðin höfð til hliðsjónar

Takk fyrir